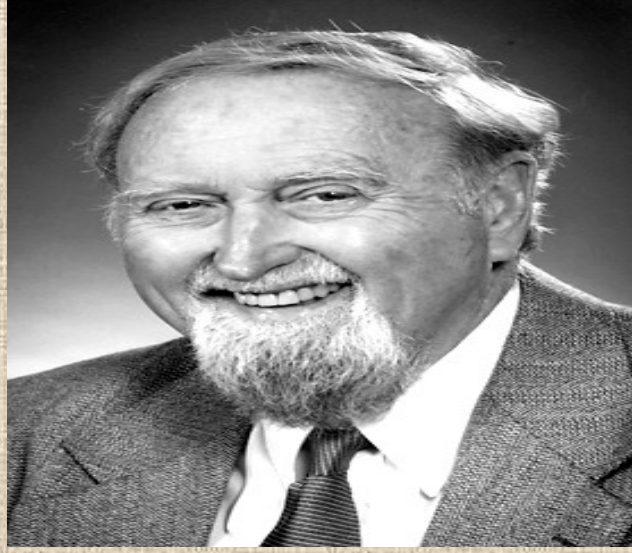

NOBEL EKONOMİ ÖDÜLLERİ

İktisat bilimi alanında dünyanın en prestijli ödülü kabul edilen Nobel İktisat ödülü, İsveç Kraliyet Bilimler Akademisi TARAFINDAN, 2003 yılında **Clive W.J. Granger**'a (Kaliforniya Üniversitesi, San Diego-ABD) verilmiştir. Granger bu ödüle "Ortak eğilimler gösteren ekonomik zaman serilerinin (kointegrasyon), analizi için geliştirdiği yöntemlerden dolayı" layık görülmüştür.

CLIVE W.J. GRANGER - 2003 NOBEL EKONOMİ ÖDÜLÜ

Yaşam Öyküsü: Ticaretle uğraşan bir İngiliz ailesinin oğlu olan Granger, 4 Eylül 1934'te Galler'in Swansea kentinde doğmuştur. O dönemin bazı popüler müzisyenlerinin adı Clive olduğu için annesi ona bu ismi vermiştir. Henüz 1 yaşındayken anne ve babasıyla birlikte Galler'den İngiltere'nin Lincoln şehrine taşınmışlardır. II. Dünya Savaşı yıllarında babası savaşa gittiğinde annesiyle birlikte Cambridge şehrine taşınmışlardır. İlk okula burada başlayan Granger, bir öğretmenin annesine söylediği "Granger hiçbir zaman başarılı olamaz" sözünü yetersiz veri üzerine uzun süreli bir tahminin zorluğu olarak yorumlamıştır. Ortaokula Cambridge'de başlayan, fakat Nottingham'da devam eden Granger'in uygulamalı matematiğe büyük bir ilgisi oluşmuş ve bu alandaki yeteneğini kısa sürede göstermiştir. Birlikte çalıştığı iyi bir iktisat tarihçi asistanı olan Patrica ile 1960 yılında evlenen Granger, 27 Mayıs 2009'da ABD'nin San Diego eyaletinde ölmüştür.

Eğitim-Kariyer: 1955'de Nottingham Üniversitesi'nden matematik ve iktisat bölümlerinden mezun olmuştur. Mezun olduktan sonra istatistik bölümünde doktorasını yapmak için Harry Pitt danışmanlığında Nottingham Üniversitesi'nde kalmıştır. Uygulamalı istatistik ve iktisada ilgi duyduğu için doktora tezinin konusunu, nispeten daha az çalışılmış olan zaman serisi analizleri olarak seçmiştir. 1959 yılında durağan olmamanın sınanması konulu tezini bitirerek doktorasını tamamlamıştır. Oscar Morgenstern tarafından ekonometrik araştırma programına katılması için Princeton Üniversitesi'ne davet edilmiş ve 1959-1960 döneminde bu üniversitede çalışmıştır. 1963 ve 1964 yıllarında yazdığı makalelerle yeni ekonometrik tekniklerin benimsenmesinde etkili olmuştur. 1973 yılına kadar Nottingham'da çalışan Granger, 1973'te Kaliforniya Üniversitesi'nde Profesör olmuştur. Son yıllarda zaman serisi yöntemlerini ekonomi dışı verileri analiz etmek için kullanmıştır. Amazon yağmur ormanlarının yok olmasını ve bunun sonuçlarını tahmin etmek için kurduğu modeller bunun örneğidir. Ortak eğilimler gösteren ekonomik zaman serilerinin (kointegrasyon), analizi için geliştirdiği yöntemlerden dolayı Engle ile birlikte 2003 Nobel Ekonomi Ödülü'ne layık görülmüştür. Nobel Ödülü'nü almadan sadece 2 ay önce 2003 yılında emekli olan Granger'a, Kraliçe Elizabeth II tarafından 2005 yılında şövalyelik nişanı verilmiştir.

Hobileri: Granger'in yaşamına bakıldığında motosikletlere çok ilgi duyduğu ve boş zamanlarında motosiklete bindiği anlaşılmaktadır.

İktisat Bilimine Katkıları: Araştırmacılara borsadaki fiyatlar, tüketici harcamaları ve benzeri alanlarda uzun bir dönem kapsayan verileri daha iyi analiz etme olanağı veren yöntemler geliştirmiştir. Bu yöntemleri kullanarak çeşitli değişkenler arasındaki ilişkiyi, daha önce yapıldığından daha anlamlı ve tutarlı bir şekilde ortaya koymak mümkün olabilmektedir. Granger'in ana bulgusu 'eş-bütünleşme' adıyla bilinmektedir. Daha önceleri uzun bir süre için zaman serilerine bakılarak iki değişken arasında bir korelasyon olduğu, yani her ikisinin aynı yönde hareket ettiği söylenmekte iken, Granger'in bulduğu yöntemle bu değişkenlerin yalnız birlikte hareket ettiğini değil, aynı zamanda nasıl birbirinden etkilendiklerini de ortaya koymak mümkün olmaktadır. 1969'da Granger Nedensellik kavramını ortaya çıkarmıştır. Sahte regresyon üzerine yaptığı çalışmayla daha önce iktisat ve ekonometri literatüründe yapılmış olan tüm ampirik çalışmaların tekrar değerlendirilmesine yol açmıştır. Günümüzde pek çok merkez bankasında, maliye veya hazine bakanlığında ve finans kuruluşlarında Granger'in yöntemi kullanılmaktadır.